

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 841/2015
07.10.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Маје Ковачевић-Томић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљених З.Л. и С.Т., због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234. став 2. у вези става 1. у вези члана 33. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљених З.Л. и С.Т., адвоката С.Ћ., поднетим против правноснажних решења Основног суда у Нишу 1 К.бр.8351/10 од 15.05.2015. године и 4 Кв.бр.1095/15 од 16.07.2015. године, у седници већа одржаној дана 07.10.2015. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈАЈУ СЕ као основани захтеви за заштиту законитости браниоца окривљених З.Л. и С.Т., адвоката С.Ћ., па се **УКИДАЈУ** правноснажна решења Основног суда у Нишу 1 К.бр.8351/10 од 15.05.2015. године и 4 Кв.бр.1095/15 од 16.07.2015. године и предмет враћа Основном суду у Нишу на поновно одлучивање.

Образложење

Решењем Основног суда у Нишу 1 К.бр.8351/10 од 15.05.2015. године окривљенима З.Л. и С.Т. досуђени су трошкови кривичног поступка и то окривљеном З.Л. у износу од 806.250,00 динара, а окривљеном С.Т. у износу од 742.500,00 динара, а који трошкови ће бити исплаћени из буџетских средстава суда.

Решењем Основног суда у Нишу 4 Кв.бр.1095/15 од 16.07.2015. године у ставу првом изреке делимично је уважена жалба окривљеног С.Т. и преиначено је решење Основног суда у Нишу 1 К.бр.8351/10 од 15.05.2015. године, тако што су окривљеном С.Т. досуђени трошкови кривичног поступка у износу од 828.750,00 динара који се имају исплатити из буџетских средстава суда. У ставу другом изреке решења одбијена је као неоснована жалба окривљеног З.Л. изјављена против решења Основног суда у Нишу 1 К.бр.8351/10 од 15.05.2015. године.

Бранилац окривљених З.Л. и С.Т., адвокат С.Ћ. поднео је захтеве за заштиту законитости само против правноснажног решења Основног суда у Нишу

1 К.бр.8351/10 од 15.05.2015. године, а из садржине захтева очигледно је да се побијају оба правноснажна решења и то због повреде закона из члана 441. став 4. ЗКП у вези члана 261. став 1. и став 2. тачка 7) ЗКП, члана 23. став 1. и 2. Закона о адвокатури, члана 23. став 2. у вези члана 1. став 1. и члана 2. Правилника о накнади трошкова у судским поступцима и члана 4. став 1, члана 11. у вези члана 1, члана 2, члана 10. став 1. и 2. и члана 12. став 1. и Тарифног броја 6. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтеве за заштиту законитости и да на основу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП делимично преиначи решење Основног суда у Нишу 4 Кв.бр.1095/15 од 16.07.2015. године и окривљеном З.Л. досуди додатни износ од 686.250,00 динара, као и законску затезну камату на износ од 1.492.500,00 динара, а да окривљеном С.Т. досуди додатни износ од 875.000,00 динара, као и законску затезну камату на износ од 1.703.750,00 динара, с тим што се законска затезна камата има рачунати од дана 24.06.2013. године па до коначне исплате трошкова кривичног поступка или да на основу члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП укине наведено решење и предмет врати на поновну одлуку у вези накнадног обрачуна и досуђења трошкова кривичног поступка.

Врховни касациони суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажна решења против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је, након оцене навода изнетих у захтевима, нашао:

Захтеви за заштиту законитости су основани.

По налажењу Врховног касационог суда основано бранилац окривљених З.Л. и С.Т. у поднетим захтевима за заштиту законитости указује да је побијаним решењима Основног суда у Нишу учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, јер су наведеним одлукама о трошковима кривичног поступка повређене одредбе члана 261. став 1. и став 2. тачка 7) ЗКП, члана 23. став 1. и 2. Закона о адвокатури, члана 23. став 2. у вези члана 1. и 2. Правилника о накнади трошкова у судским поступцима, члана 4. став 1, члана 11. и Тарифног броја 6. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Наиме, из списка предмета произилази да је решењем Основног суда у Нишу 22 К.бр.8351/10 од 24.06.2013. године обустављен кривични поступак против окривљених З.Л. и С.Т. због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 2. у вези става 1. КЗ у вези члана 33. КЗ, а по оптужници Основног јавног тужиоца у Нишу Кт.бр.1795/02 од 08.10.2002. године, која је прецизирана 12.04.2007. године, 30.11.2007. године, 15.04.2008. године, 16.10.2008. године и 17.06.2013. године. Истим решењем одређено је да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава, о чему ће бити донето посебно решење.

Побијаним првостепеним решењем окривљенима су досуђени трошкови кривичног поступка на име заступања од стране браниоца – адвоката, који ће бити исплаћени из буџетских средстава суда и то окривљеном З.Л. у износу од 806.250,00 динара, а окривљеном С.Т. у износу од 742.500,00 динара, при чему је у образложењу првостепеног решења детаљно наведено за које процесне радње браниоцима окривљених припада награда и у којим износима, а наведено је и које трошкове суд није признао окривљенима, уз образложење да су ти трошкови настали кривицом окривљених и њихових бранилаца.

Другостепени суд је делимично уважио жалбу окривљеног С.Т. и преиначио првостепено решење тако што је овом окривљеном досудио трошкове кривичног поступка у износу од 828.750,00 динара, образлажући за које процесне радње браниоцу окривљеног још припада награда и у којим износима, док је одбио као неосновану жалбу окривљеног З.Л.

Одредбом члана 261. став 1. ЗКП прописано је да су трошкови кривичног поступка издаци учињени поводом поступка од његовог покретања до његовог завршетка, док је одредбом става 2. тачка 7) истог члана, између осталог, прописано да трошкови кривичног поступка обухватају награду и нужне издатке браниоца.

Одредбом члана 23. став 1. Закона о адвокатури прописано је да адвокат има право на награду и накнаду трошкова за свој рад, у складу са тарифом, коју доноси Адвокатска комора Србије, а одредбом става 2. истог члана прописано је да се висина награде за рад адвоката утврђује у зависности од врсте поступка, предузете радње, вредности спора или висине запрећене казне.

Пре свега, основано се захтевима за заштиту законитости браниоца окривљених указује да нижестепени судови приликом обрачуна трошкова кривичног поступка и то награде браниоца нису узели у обзир чињеницу да је током кривичног поступка, дакле од његовог покретања па до његовог завршетка, јавни тужилац, услед измена кривичних закона, више пута мењао правну квалификацију кривичног дела које је окривљенима стављено на терет, те да стога нису правилно применили Адвокатску тарифу везано за висину запрећене затворске казне за кривично дело које је окривљенима било стављено на терет. Наиме, нижестепени судови су трошкове кривичног поступка, односно износе за предузете процесне радње рачунали искључиво према висини запрећене затворске казне у односу на кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 2. у вези става 1. КЗ у вези члана 33. КЗ због ког кривичног дела је према окривљенима обустављен кривични поступак, а за које је запрећена казна затвора у трајању од 6 месеци до 5 година. Међутим, према окривљенима је вођена истрага по захтеву за спровођење истраге Основног јавног тужиоца у Нишу Кт.45/02 од 14.02.2002. године, због кривичног дела злоупотреба службеног положаја у саизвршилаштву из члана 242. став 3. у вези става 4. и 1. КЗ РС у вези члана 22. КЗ СРЈ, за које је била запрећена казна затвора у трајању од најмање 3 године, те је оптужница подигнута - Кт.1795/02 од 08.10.2002. године, за кривично дело злоупотреба службеног положаја у саизвршилаштву из члана 242. став 2. у вези става 4. и 1. КЗ РС, за које је запрећена казна затвора од 1 до 10 година, а у даљем току поступка је поново измењена оптужница у погледу правне

квалификације, тако што је окривљеном стављено на терет кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 2. КЗ где је висина запрећене казне – затвор од 1 до 8 година.

Дакле, нижестепени судови су, имајући у виду да је у конкретном случају током кривичног поступка од стране јавног тужиоца више пута мењана правна квалификација кривичног дела које је окривљенима стављено на терет, били дужни да трошкове кривичног поступка обрачунавају према запрећеној казни за оно кривично дело за које се води кривични поступак у моменту када су од стране браниоца предузете процесне радње.

Поред тога, основано се захтевима за заштиту законитости браниоца окривљених указује да приликом обрачуна трошкова кривичног поступка нижестепени судови нису узели у обзир све спроведене процесне радње у току кривичног поступка, односно да су пропустили да донесу одлуку везано за трошкове на име награде браниоца за обављене разговоре са окривљенима у току трајања притвора. Наиме, посете адвоката притворенику предвиђене су Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и то по Тарифном броју 6. по коме адвокату припада 50 % награде из Тарифног броја 1. за сваки обављени разговор са окривљеним који је лишен слободе или се налази у притвору. Имајући у виду наведено, то је суд приликом обрачуна трошкова кривичног поступка дужан да одлучи и о трошковима везаним за обављене разговоре са окривљенима у току трајања притвора, при чему ће приликом одлучивања имати у виду само оне трошкове који су у вези са пружањем помоћи окривљенима при одбрани, односно само оне трошкове који су били неопходни и нужни ради припремања одбране окривљених. Оцена правилности обрачуна награде браниоца и у вези са тим износа трошкова кривичног поступка је у домену утврђеног чињеничног стања које не може бити предмет испитивања по захтеву за заштиту законитости као ванредном правном леку.

Како је, дакле, побијаним правноснажним решењима учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, а на шта се основано указује у поднетим захтевима за заштиту законитости браниоца окривљених З.Л. и С.Т., адвоката С.Ћ., то је Врховни касациони суд усвојио као основане захтеве и на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП укинуо побијана правноснажна решења и предмет вратио Основном суду у Нишу на поновно одлучивање у смислу разлога изнетих у овој пресуди, при чему ће суд у поновном поступку отклонити повреду закона на коју му је указано овом пресудом, након чега ће бити у могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку.

Записничар-саветник
Снежана Лазин,с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић,с.р.